

vandværksejeren eller sundhedsmyndighederne (og kan formentlig altid gøre det også uden sådant krav). Ved fastlæggelsen af beskyttelsesområdet afbrydes retten til nedsivningsanlæg i området, uanset om de hidtil har været tilladt eller været lovlige uden tilladelse; de skal alle inden 4 uger anmeldes for landvæsenskommissionen, der herefter afgør, om de kan bibeholdes eller må ændres eller nedlægges; ejere af rettidigt anmeldte, lovlige anlæg har efter § 12 krav på en vis erstatning for krav om ændring eller nedlæggelse — for landvæsensretsgodkendte anlæg fuld erstatning for udgifterne ved nedlæggelse af anlægget og tilvejebringelse af ny afledning, for andre anlæg fuld erstatning for udgifterne ved nedlæggelse, men kun eventuelt et rimeligt bidrag til ny afledning —; for anlæg, der anmeldes for sent, ydes kun undtagelsesvis erstatning. Inden for beskyttelsesområdet skal endvidere efter § 11, stk. 6, alle nye nedsivningsanlæg have tilladelse fra en landvæsenskommission. Denne bestemmelse er — i modsætning til § 11, stk. 2, om forholdene uden for beskyttelsesområdet — overholdt i praksis, men yderligere kræves tilladelse efter sundhedsvedtægterne også til sådanne anlæg.

I en årrække udfærdigedes der kun i ret begrænset omfang bekendtgørelser om beskyttelsesområder ved vandforsyningsanlæggene. Ved cirkulærskrivelse af 5. marts 1962 pålagde sundhedsstyrelsen — i tilknytning til nedennævnte forslag i KF — embedslægerne, at der altid skulle begæres beskyttelsesområder ved vandværker til almen vandforsyning og ved levnedsmiddelfabrikker og lign., og dette har siden været fulgt.

Med hensyn til bestemmelsens anvendelse i praksis bemærkes i øvrigt, at nedsivningsanlæggene i beskyttelsesområderne, som det fremgår af bemærkningerne til § 40, i vidt omfang enten vil være ulovlige, fordi de er anlagt i strid med sundhedsvedtægterne, eller vil have fået en genkaldelig tilladelse fra sundhedskommissionerne. Deres ejere har herefter oftest ikke haft mulighed for at få erstatning for deres nedlæggelse, og den spore til anmeldelse, som reglerne om erstatning for rettidigt anmeldte anlæg skulle betyde, har derfor haft ringe virkning. I praksis er anmeldelser inden for områderne kun sket i begrænset omfang. Det bemærkes endvidere, at reglen om, at fremtidige nedsivningsanlæg i et beskyttelsesområde skal godkendes af en landvæsenskommission, virker tungt. Ved fastsættelse af store beskyttelsesområder har nogle landvæsenskommissioner derfor delt beskyttelsesområdet i et indre og et ydre område med den virkning, at myndigheden til at tillade fremtidige nedsivningsanlæg i det ydre område delegeres til sundhedskommissionerne.

I KF § 17, stk. 1, foreslås, at der fremtidig skal fastlægges beskyttelsesområder ved alle vandforsyningsanlæg, der tjener til almen vandforsyning eller til forsyning af virksomheder for fremstilling — herunder ikke dyrkning — og tilberedning af levnedsmidler, lægemidler og lignende. Efter stk. 4 skal der kunne fastlægges ydre områder, hvor allerede givne tilladelser efter sundhedsvedtægten opretholdes, og nye nedsivningsanlæg kan tillades af sundhedsmyndigheden. Bortset herfra kræver nye nedsivningsanlæg inden for beskyttelsesområdet tilladelse fra en landvæsenskommission, jfr. stk. 7, og ældre skal inden 8 uger anmeldes for en landvæsenskommission, der kan forlange dem nedlagt eller ændret, jfr. stk. 3 og 5. Ejere af rettidigt anmeldte, lovlige anlæg skal efter § 22, stk. 1, have krav på erstatning for udgifterne ved nedlæggelsen, men kun eventuelt et bidrag til dækning af udgifterne ved anden afledning. Sidstnævnte er en indskrænkning i 1926-lovens erstatningsregler, jfr. nærmere bemærkningerne til bestemmelsen i betænkningen side 65-66.

§ 41 er en videreførelse af KFs forslag. Ordet „tilvirkning“ i stk. 1 tænkes at dække det samme som „fremstilling — herunder ikke dyrkning —“ i KF. Man har imidlertid ændret KFs forslag på forskellige punkter.

For det første udvides pligten til at fastsætte beskyttelsesområder til også at gælde for sygehuse, skoler og lign. institutioner. Endvidere fastslås det, at der altid kan fastsættes beskyttelsesområder også for andre vandforsyningsanlæg.

For det andet er det bestemt, at der altid skal fastsættes både et indre og et ydre område. Inden for det indre område skal nuværende og fremtidige nedsivningsanlæg for wo-spildevand — og efter landvæsensrettens bestemmelse også andre særligt forurenende anlæg — ubetinget være forbudt (men der kan dog siden ved særlig landvæsensretssag søges undtagelse herfra, jfr. § 41, stk. 3). Forinden der kan træffes bestemmelse herom, må de grundejere, som kan tænkes omfattet af bestemmelsen, dog indkaldes for landvæsensretten. For andre anlæg i det indre område og for alle anlæg i det ydre område har man fundet det rettest, at tilladelse skal søges hos indenrigsministeren eller sundhedskommissionen. Som ovenfor nævnt vil dette være mere praktisk med hensyn til nye nedsivningsanlæg m. v. i området. For allerede eksisterende nedsivningsanlæg m. v. har man lagt vægt på, at sundhedskommissionen (ministeren) efter § 40 vil have en betydelig rutine i disse sager, og at anmeldelse til landvæsenskommissionen i praksis kun sker i begrænset omfang, og det derfor kan være ønskeligt at foretage